Dosarul nr. 3-3563/2023

H O R E
În n gii

18 februarie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul **Gandrabur Marcel**

Grefier **Svistal Lorena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Cebotari Nicolae împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Agenției Naționale Asistență Socială cu privire la impunerea la acțiune,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 06 decembrie 2023 Cebotari Nicolae a înaintat **acțiune de contencios administrativ** în contradictoriu cu Casa Națională de Asigurări Sociale *(în continuare CNAS)* și Agenția Națională Asistență Socială *(în continuare ANAS, reorganizată ulterior în Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă)* solicitând:

1. Anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 6484/23 din 14 noiembrie 2023.

2. Obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale și Agenției Naționale de Asistență Socială să execute, conform competențelor stabilite, prevederile pct. 15 și 22 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 159 din 14 februarie 2018, și anume reincluderea în lista persoanelor din categoria victimelor reabilitate ale represiunilor politice din perioada anilor 1917-1990 pentru a beneficia de ajutorul material anual.

3. Achitarea ajutorului material anual în mărime de 1 000,00 lei pentru anul 2023.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 23 octombrie 2023 în adresa Direcției Asistență Socială Buiucani și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani a depus cererea prealabilă privind verificarea legalității excluderii sale din lista beneficiarilor de ajutor material anual persoanelor din categoria victimelor reabilitate ale represiunilor politice din anii 1917-1990, acordat în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 159 din 14 februarie 2018. De asemenea a solicitat achitarea ajutorului material anual în mărime de 1 000,00 lei pentru anul 2023 și reincluderea sa în lista beneficiarilor de ajutor material anual persoanelor din categoria victimelor reabilitate ale represiunilor politice din anii 1917-1990. Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani la 26 octombrie 2023 a remis cererea prealabilă Direcției Generale Juridice a Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru examinare după competență, numărul de ieșire 2547.

Prin răspunsul nr. 6484/23 din 14 noiembrie 2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă, motivând că nu găsește temei legal de a satisface pretențiile. Iar Direcția de Asistență Socială Buiucani la 13 noiembrie 2023, nr. 6145/23, l-a informat că va trimite pachetul de documente prezentat către Agenția Națională de Asistență Socială, pentru includerea sa în lista suplimentară pentru plata ajutorului material anual pentru anii viitori.

Cu răspunsurile primite nu este de acord, autoritățile publice de resort îi îngrădesc dreptul de a beneficia de un ajutor material anual în mărime de 1 000,00 lei, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 159 din 14 februarie 2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material (în continuare Regulament). Potrivit Legii nr. 1225 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor politice, copiii născuți în locurile de represiune sunt considerate victime ale represiunilor politice, printre care și reclamantul, născut în anul 1954 în regiunea Tiumeni a Federației Ruse. La evidența Asociației Obștești a foștilor deportați și deținuți politici și a Primăriei mun. Chișinău a fost luat în anul 2007. Pensia pentru vechime în muncă fost stabilită de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova la 21 decembrie 2002. De la 01 ianuarie 2017 CNAS efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale în mărimile stabilite de instituțiile de forță până la 31 decembrie 2016. Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, la evidența căreia se află, de câteva ori i-a prezentat documentele necesare care confirmă faptul că este victimă reabilitată ale represiunilor politice, precum și documentele care confirmă participarea sa la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova din anul 1992. Până în anul 2023 în conformitate cu prevederile Regulamentului a primit ajutorul material anual în mărime de 1 000,00 lei, însă, în anul 2023 acest ajutor nu i s-a acordat. Tentativele sale de a convinge pârâții să interpreteze corect Regulamentul menționat și să-i achite banii care i se cuvin nu s-au soldat cu succes, ci dimpotrivă, Casa Națională de Asigurări Sociale responsabilă de prezentarea listelor, a conchis că, nu are dreptul legal la acest ajutor material anual. Face trimitere la pct. 17 din Regulament, precum că, reclamantul se încadrează în două sau mai multe categorii de beneficiari al ajutorului material anual, cu ce nu este de acord. Potrivit pct. 4 subpunct. 4 din Regulament, beneficiază de ajutor material anual victimele reabilitate ale represiunilor politice din anii 1917-1990 și dânsul face parte numai din această categorie de beneficiari. Celelalte categorii de beneficiari menționate în pct. 4 reprezintă persoanele cu dizabilități de pe urma războiului din Afganistan, lichidării consecințelor avariei de la C.A.E Cernobîl, participanți la cel de-al Doilea Război Mondial etc. Potrivit art. 8 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, persoanele cu dizabilități de pe urma războiului se consideră persoanele a căror dizabilitate este cauzată de rănire, contuzie, schilodire sau de o afecțiune contactată în perioada celui de-al doilea război mondial sau a acțiunilor de luptă în timp de pace. După cum a menționat mai sus, a participat la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova din anul 1992. Nu a fost rănit, nu a avut contuzii, schilodiri sau alte afecțiuni în perioada acțiunilor de luptă în timp de pace. Respectiv nu se încadrează în două sau mai multe categorii de beneficiari ai ajutorului material anual, și nici ajutor material anual nu a primit ca beneficiar al altei categorii specificate în pct. 4 din Regulament. CNAS interpretează eronat Legea nr. 121 din

03 mai 2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație și Hotărârea Guvernului nr. 470 din 02 mi 2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor lunare unor categorii de populație. În baza acestor acte normative i se plătește alocația lunară în mărime de 1 000,00 lei ca participant la războiul din anul 1992. Alocația lunară pentru victimele reabilitate tot este în mărime de 1 000,00 lei, în conformitate cu pct. 4 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 470 din 02 mai 2006, i s-a stabilit o singură alocație, și este corect. Cere să i se plătească ajutorul material anual stabilit prin alt act normativ și anume prin Hotărârea Guvernului nr. 159/2018, în conformitate cu care ca victimă reabilitată are dreptul la ajutor material anual și după cum a menționat supra nu se încadrează în două sau mai multe categorii de beneficiari menționați în pct. 17 din Regulament. Potrivit pct. 15 din Regulament pentru stabilirea ajutorului material anual CNAS prezintă până la 20 mai, Agenției Naționale de Asistență Socială (ANAS) lista persoanelor din categoria victimelor reabilitate. Până la 25 mai ANAS prezintă lista respectivă structurilor teritoriale de asistență socială pentru verificare și completare sub propria răspundere.

Consideră că la această etapă Direcția de Asistență Socială Buiucani trebuia să verifice din care cauză nu este inclus în listă, să-l contacteze personal, inclusiv Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, să solicite documentele confirmative necesare, însă, nu și-a onorat obligațiile stabilite de Regulament. Direcția de Asistență Socială Buiucani, până la 15 iunie a prezentat lista neverificată/necompletată ANAS pentru transferul mijloacelor financiare prestatorului serviciului de plată. Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani în 2018 sau 2019 i-a prezentat copiile certificatului de reabilitare, legitimației de deportat și a buletinului de identitate. Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani este obligată să transmită Direcției de Asistență Socială Buiucani lista persoanelor din categoria victimelor reabilitate verificată și actualizată până la 20 mai, logic se exclud cei decedați. A da vina pe datele SI ”Protecția Socială” precum că nu s-a regăsit ca beneficiar de alocație lunară de stat ca victimă reabilitată nu este un temei legal pentru a-l exclude din listă. Potrivit pct. 15 din Regulament, responsabil de verificarea listei beneficiarilor de ajutor material anual din categoria victimelor reabilitate este Direcția de Asistență Socială Buiucani. Direcția nu a verificat din care motive nu este inclus în lista respectivă. Din anul 2019 și până în anul 2022 a beneficiat de acest ajutor material anual și consideră neîntemeiată excluderea sa din listă, or, numai decesul poate fi temei pentru a-l radia din lista respectivă. Potrivit pct. 22 din Regulament, ajutorul material anual neachitat la timp din vina organului care efectuează stabilirea și plata se achită fără restricții în termen. Respectiv Agenția Națională de Asistență Socială și Direcția de Asistență Socială Buiucani sunt obligate să-i plătească ajutorul anual în mărime de 1 000,00 lei ca beneficiar din categoria victimelor reabilitate ale represiunilor politice din anii 1917-1990, pentru anul 2023, însă, refuză să execute prevederile pct. 22 din Regulament.

Prin **referințele** Casei Naționale de Asigurări Sociale și Direcției Generale Asistență Medicală și Socială s-a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată. *(f.d. 24-26, 30-31)*

În ședința de judecată Cebotari Nicolae a susținut acțiunea în sensul formulat și a pledat pentru admiterea acesteia. Suplimentar, a solicitat acordarea ajutorului material și pentru anul 2024.

În ședința de judecată reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Bodnariuc Elena nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea ei ca neîntemeiată.

În ședința de judecată Agenția Națională Asistență Socială (Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă) nu s-a prezentat deși a fost citată în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă, întemeiată și urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Revendicările părții reclamante se circumscriu acțiunii în realizare, în virtutea art. 206 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, susceptibile examinării în procedura contenciosului administrativ în acord cu art. 189 alin. (1), 224 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ. Or, partea reclamantă pretinde acordarea de către autoritățile publice pârâte a ajutorului material anual pentru 2023, ce i se cuvine prin efectul actelor normative în vigoare însă reținut/neacordat nejustificat de către autorități.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Drept subiectiv vătămat revendicat de partea reclamantă – dreptul la prestație socială, asistență socială.

4. Partea reclamantă a formulat cereri prealabile, ca reacție au fost emise răspunsul CNAS nr. 6484/23 din 14 noiembrie 2023 și răspunsul Direcției Asistență Socială sec. Buiucani nr. 6145/23 din 13 noiembrie 2023.

5. Corelând data comunicării deciziilor pe marginea cererilor prealabile cu momentul înaintării acțiunii în judecată, se atestă întrunirea termenului legal de valorificare a acțiunii.

6. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, instanța de judecată constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 şi 61, Seria A nr. 288, şi Burg c. Franţei (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei şi Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A şi 303-B, § 29 şi, respectiv, § 27; şi Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile şi deciziile 1997-VIII*).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Or, respectarea principiului egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, *inter alia*, de a plasa un ”tribunal” sub o obligaţie de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Totodată instanța învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentințelor şi hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61*).

Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60*). Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanţa are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere şi să nu să se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de participanții procesului.

Comisia Europeană în anul 2006 prin Compendiul de «cele mai bune practici» privind managementul timpului în cazul procedurilor judiciare (Strasbourg, 8 decembrie 2006, CEPEJ(2006)13) [6], a stabilit că, „Judecătorii joacă rolul unui “terţ imparţial” în procesul de soluţionare a unui conflict.

Noţiunea de “act administrativ” este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judiciar exercitat asupra administraţiei publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizaţional şi funcţional faţă de subiectul controlat; prin intermediul controlului se exercită funcţia instanţei de judecată (justiţiei) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanţie a legalităţii şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităţilor executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de

normele juridice procesuale; un cerc de subiecţi speciali ai acestor raporturi juridice; existenţa unui litigiu de drept public în calitate de temei al activităţii de control judiciar; controlul judiciar urmăreşte realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecţiei drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităţilor administraţiei publice este limitată de următoarele condiţii: temei al exercitării acestuia serveşte doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activităţii de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerinţelor legalităţii, dar nu şi ale oportunităţii; dispunerea de către instanţe de un set destul de îngust de mijloace şi metode de exercitare a controlului, care, de asemenea, sunt limitate de lege; lipsa posibilităţilor de executare de sine stătătoare coercitivă a deciziilor judiciare.

Instanța reiterează că, Cebotari Nicolae s-a adresat cu cereri către autoritățile publice pârâte în vederea includerii în lista beneficiarilor de ajutor material și acordarea ajutorului material anual în cuantum de 1 000 lei, în temeiul **Hotărârii Guvernului nr. 159 din 14 februarie 2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual**, însă a primit refuz.

În sensul **Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual**, *ajutor material anual* – plată anuală acordată persoanelor specificate în art. 5 pct. 1) lit. a)-f) din Legea Fondului de susţinere a populaţiei nr. 827-XIV din 18 februarie 2000, conform prevederilor prezentului Regulament.

Mijloacele Fondului de susţinere a populaţiei se utilizează pentru finanţarea:

1) programelor cu destinaţie specială în domeniul asistenţei sociale, şi anume:

a) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilităţi de pe urma acţiunilor de luptă din Afganistan şi familiile (soţii şi unul dintre părinţi; în cazul părinţilor aflaţi în divorţ, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părţi egale) participanţilor căzuţi la datorie în acţiunile de luptă din Afganistan – până la 15 februarie.

b) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilităţi de pe urma acţiunilor de luptă pentru apărarea integrităţii teritoriale şi independenţei Republicii Moldova şi familiile (soţii şi unul dintre părinţi; în cazul părinţilor aflaţi în divorţ, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părţi egale) participanţilor căzuţi la datorie în acţiunile de luptă pentru apărarea integrităţii teritoriale şi independenţei Republicii Moldova – până la 2 martie.

c) ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilităţi a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecinţelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, persoanele care s-au îmbolnăvit de boală actinică sau au devenit cu dizabilităţi în urma experienţelor nucleare, avariilor cu radiaţie ionizată şi a consecinţelor acestora la obiectivele atomice civile sau militare în timpul îndeplinirii serviciului militar ori special şi familiile (soţii şi unul dintre părinţi; în cazul părinţilor aflaţi în divorţ, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părţi egale) participanţilor la lichidarea consecinţelor avariei de la C.A.E. Cernobîl decedaţi – până la 26 aprilie.

d) ajutor material anual în mărime de 10000 de lei – pentru participanţii la cel de-al Doilea Război Mondial din rîndul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.1) lit.a)–e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, pentru persoanele cu di zabilităţi de pe urma celui de-al Doilea Război Mondial din rîndul categoriilor specificate la art.8 alin.(2) lit.a) din legea indicată, precum şi pentru persoanele care au fost încadrate în grad de dizabilitate în urma rănirii, contuziei, schilodirii, fiind antrenate de organele puterii locale la strîngerea muniţiilor şi a tehnicii militare, la deminarea teritoriului şi a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial – până la data de 9 mai.

d[1]) ajutor material anual în mărime de 5000 de lei – pentru persoanele asimilate participanţilor la război din rândul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.2) lit.a)–c) şi e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, precum şi pentru persoanele antrenate de organele puterii locale la strângerea muniţiilor şi a tehnicii militare, la deminarea teritoriului şi a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial – până la data de 9 mai.

e) ajutor material anual pentru soţii supravieţuitori ai participanţilor la cel de-al Doilea Război Mondial căzuţi la datorie sau ai persoanelor cu dizabilităţi de pe urma celui de-al Doilea Război Mondial decedate – până la 9 mai.

f) ajutor material anual pentru victimele reabilitate ale represiunilor politice din ani 1917–1990 – până la 6 iulie.

În acord cu **pct. 2-3 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire şi plată a ajutorului material anual**, ajutorul material anual este o formă de asistenţă socială nerambursabilă pentru acordarea unui suport financiar unic categoriilor de persoane cetăţeni ai Republicii Moldova specificate în capitolul II din prezentul Regulament. Ajutorul material anual este acordat de către Agenţia Naţională Asistenţă Socială prin intermediul prestatorului de servicii de plată din mijloacele Fondului de susţinere a populaţiei (în continuare – *Fond*).

În conformitate cu **pct. 4 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire şi plată a ajutorului material anual**, beneficiază de dreptul la ajutor material anual următoarele categorii de cetăţeni ai Republicii Moldova:

1) persoanele cu dizabilităţi de pe urma acţiunilor de luptă din Afganistan şi familiile (soţii şi unul dintre părinţi; în cazul părinţilor aflaţi în divorţ, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părţi egale) ale participanţilor căzuţi la datorie în acţiunile de luptă din Afganistan;

2) persoanele cu dizabilităţi de pe urma acţiunilor de luptă pentru apărarea integrităţii teritoriale şi independenţei Republicii Moldova şi familiile (soţii şi unul dintre părinţi; în cazul părinţilor aflaţi în divorţ, cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părţi egale) ale participanţilor căzuţi la datorie în acţiunile de luptă pentru apărarea integrităţii teritoriale şi independenţei Republicii Moldova;

3) persoanele cu dizabilităţi a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecinţelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, persoanele care s-au îmbolnăvit de boală actinică sau au devenit cu dizabilităţi în urma experienţelor nucleare, avariilor cu radiaţie ionizantă şi a consecinţelor acestora la obiectivele atomice civile sau militare în timpul îndeplinirii serviciului militar ori special şi familiile (soţii şi unul dintre părinţi; în cazul părinţilor aflaţi în divorţ,

cuantumul stabilit, la cerere, se împarte între ei în părţi egale) ale participanţilor la lichidarea consecinţelor avariei de la C.A.E. Cernobîl decedaţi;

4) victimele reabilitate ale represiunilor politice din anii 1917–1990;

5) soţii supravieţuitori ai participanţilor la cel de-al Doilea Război Mondial căzuţi la datorie sau ai persoanelor cu dizabilităţi de pe urma celui de-al Doilea Război Mondial decedate;

6) participanţii la cel de-al Doilea Război Mondial din rîndul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.1) lit.a)-e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, persoanele cu dizabilităţi de pe urma celui de-al Doilea Război Mondial din rîndul categoriilor specificate la art.8 alin.(2) lit.a) din legea menţionată, precum şi persoanele care au fost încadrate în grad de dizabilitate în urma rănirii, contuziei, schilodirii, fiind antrenate de organele puterii locale la strîngerea muniţiilor şi a tehnicii militare, la deminarea teritoriului şi a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial;

6^{1}) persoanele asimilate participanţilor la război din rîndul categoriilor specificate la art.7 alin.(2) pct.2) lit.a)-c) şi e) din Legea nr.190/2003 cu privire la veterani, precum şi persoanele antrenate de organele puterii locale la strîngerea muniţiilor şi a tehnicii militare, la deminarea teritoriului şi a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial.

Au dreptul la ajutor material anual soţia/soţul ce fac parte din categoriile specificate la subpunctele 1), 2), 3) şi 5), care s-au aflat în relaţii de căsătorie cu persoana căzută la datorie sau, după caz, decedată, la data decesului acesteia.

Beneficiarii specificaţi la pct. 4 şi 5 din prezentul Regulament aflaţi la întreţinerea statului au dreptul la ajutor material anual. Ajutorul material anual pentru persoanele specificate la pct.4 subp. 1)-5) se stabileşte în mărime de 1000 lei. Ajutorul material anual pentru persoanele specificate la pct.4 din prezentul Regulament se acordă o singură dată pe parcursul anului în curs.

Stabilirea și modalitatea de plată a ajutorului material anual sunt regăsite expres și exhaustiv la pct. 11-26 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual.

Cebotari Nicolae pretinde acordarea ajutorului material în calitate de victimă reabilitată ale represiunilor politice din anii 1917-1990 în sensul Legii privind reabilitarea victimelor politice, și nu în calitate de persoană cu dizabilități de pe urma războiului din Afganistan, lichidării consecințelor avariei de la C.E.E. Cernobîl, participanți la cel de-al Doilea Război Mondial etc. În sensul art. 8 din Legea cu privire la veterani, persoane cu dizabilităţi de pe urma războiului se consideră persoanele a căror dizabilitate este cauzată de rănire, contuzie, schilodire sau de o afecţiune contractată în perioada celui de-al doilea război mondial sau a acţiunilor de luptă în timp de pace.

Într-adevăr, Cebotari Nicolae beneficiază de alocație lunară în mărime de 1 000 lei în calitate de participant la războiul din 1992, însă a nu se confunda alocația lunară de care beneficiază acesta și indemnizația anuală disputată în prezentul litigiu, natura și specificul sumelor date sunt distincte, reglementate de acte normative autonome. Se va sublinia că, Cebotari Nicolae nu este beneficiar al ajutorului material ca persoană cu dizabilități de pe urma

războiului din Afganistan, lichidării consecințelor avariei de la C.E.E. Cernobîl, participanți la cel de-al Doilea Război Mondial etc.

Deci, alocația lunară de 1 000 lei este acordată lui Cebotari Nicolae în temeiul Legii nr. 121 din 03 mai 2001 cu privire la protecția suplimentară a unor categorii de populație și Hotărârea Guvernului nr. 470 din 02 mai 2006 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor lunare de stat și ajutorului material anual unor categorii de populație, iar ajutorul material anual revendicat de către Cebotari Nicolae în prezenta cauză este întemeiat pe Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și Hotărârea Guvernului nr. 159 din 14 februarie 2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual.

Or, în conformitate cu **pct. 17 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual**, persoanelor care se încadrează în două sau mai multe categorii de beneficiari prevăzute în pct. 4 din prezentul Regulament li se acordă un ajutor material anual cu cel mai mare cuantum între categoriile în care se încadrează. Persoanelor care se încadrează în categoriile specificate în pct. 4 şi 5 din prezentul Regulament li se stabileşte atât ajutor material anual, cât şi compensaţia parţială a cheltuielilor.

La acest capitol, **pct. 1 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor lunare de stat și ajutorului material anual unor categorii de populație, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 470 din 02 mai 2006** statuează expres, dreptul la alocaţii lunare de stat îl au persoanele specificate la punctul 2 al prezentului Regulament, cetăţeni ai Republicii Moldova, din rândul beneficiarilor de pensii sau de alocaţii sociale de stat, stabilite conform legislaţiei naţionale, şi familiile lor. Categoriilor de persoane menţionate la punctul 2 literele c), c[1]), e), e[1]), g), h), **i) victimelor reabilitate ale represiunilor politice din perioada anilor 1917–1990** şi j) al prezentului Regulament, **dreptul la alocaţia lunară de stat se acordă indiferent de faptul dacă sunt sau nu beneficiari de pensii ori alocaţii sociale de stat.**

În această ordine de idei, Agenția Națională de Asistență Socială (Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă) cu concursul Casei Naționale de Asigurări Sociale urmează să acorde lui Cebotari Nicolae ajutorul material anual pentru anul 2023, în modul și condițiile prevăzute de Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 159 din 14 februarie 2018.

Cât vizează acordarea ajutorului material anual pentru anul 2024 și reincluderea în lista victimelor reabilitate ale represiunilor politice din perioada anilor 1917-1990, instanța le va respinge pe motiv că prin satisfacerea pretenției inițiale, decade necesitatea pronunțării pe marginea pretențiilor vizate, or, stabilirea de către instanța de judecată a dreptului reclamantului la ajutorul material anual în calitate de victimă a represiunilor politice impune autoritățile publice să se conformeze cadrului normativ și să acționeze în concordanță cu acesta.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial acțiunea deferită judecății.

Se obligă Agenția Națională de Asistență Socială cu concursul Casei Naționale de Asigurări Sociale să acorde lui Cebotari Nicolae ajutorul material anual pentru anul 2023, în modul și condițiile prevăzute de Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului material anual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 159 din 14 februarie 2018.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**